

Przegląd polskich nowości wydawniczych

Anna Stanis

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie

H. Batorowska, P. Motylińska, red. (2020). *Bezpieczeństwo informacyjne i medialne w czasach nadprodukcji informacji*. Warszawa: Wydaw. Nauk. i Edukacyjne SBP, ss. 288. Seria „Nauka, Dydaktyka, Praktyka” 195. ISBN 978-83-65741-51-6

Od lat toczy się dyskusja nad skutkiem zjawiska określanego jako „potop informacji”. W monografii przedstawiono zainteresowania badawcze zespołu Katedry Bezpieczeństwa Informacyjnego i Medialnego Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie dotyczące problemów związanych z nadprodukcją informacji w różnych ujęciach: informatologicznym, politologicznym, edukacyjno-pedagogicznym, medioznawczym oraz w aspekcie związanym z naukami o bezpieczeństwie,

Pojęcie bezpieczeństwa informacyjnego zdefiniowano jako „bezpieczeństwo zasobów informacyjnych, technologii wykorzystywanych do tworzenia tych zasobów oraz podmiotów korzystających z zasobów informacyjnych, czyli ogólnie bezpieczeństwa technologii, ludzi i procesów w środowisku informacyjnym” (s. 11). Tak zdefiniowane bezpieczeństwo informacyjne wiąże się z działaniami dotyczącymi opanowania nadmiarowości informacji we współczesnym świecie.

Omówiono problemy ograniczenia nadmiarowości informacji, przeciążenia informacyjnego czy zagrożenia bezpieczeństwa informacyjnego m.in. w sieciach społecznościowych. Wskazano nowe obszary badawcze w domenie kultury bezpieczeństwa z perspektywy nauki o informacji. Jako jeden ze sposobów na opanowanie nadmiarowości informacji wskazano wizualizację danych.

Książkę uzupełnia bibliografia, indeks nazwisk, indeks przedmiotowy oraz biogramy autorów.

W. Babik, red. (2019). *Zarządzanie informacją*. Warszawa: Wydaw. Nauk. i Edukacyjne SBP, ss. 668. Seria „Nauka, Dydaktyka, Praktyka” 193. ISBN 978-83-65741-47-9

W dotychczas wydanych publikacjach dotyczących zarządzania informacją wiele treści ma już charakter historyczny. Omawianą pracę zaplanowano więc jako kompendium uaktualnionej wiedzy o zarządzaniu informacją. Przedstawiono w niej panoramę aktualnego stanu problematyki i praktyki zarządzania informacją naukową zarówno w Polsce, jak i za granicą, uwzględniając także dalsze kierunki ich rozwoju. Szczegółowej analizie poddano zagadnienia związane z obecnie realizowanymi na wyższych uczelniach w Polsce programami kształcenia w zakresie zarządzania informacją, uwzględniającymi wymagania współczesnego społeczeństwa wiedzy.

Dwadzieścia sześć rozdziałów stanowiących treść książki podzielono na trzy grupy tematyczne: I. *Podstawy teoretyczne*; II. *Narzędzia zarządzania informacją*; III. *Zagadnienia szczegółowe*.

W *Podstawach teoretycznych* przedstawiono kluczowe problemy zarządzania informacją również w świetle transformacji cyfrowej, ujęcie medialne teorii zarządzania informacją, zarządzanie informacją indywidualną i grupową, a także podstawy prawne w zarządzaniu informacją w kontekście ochrony własności indywidualnej.

W części *Narzędzia zarządzania informacją*, po ogólnym ich przedstawieniu, zaprezentowano architekturę informacji w praktyce zarządzania zasobami informacyjnymi. Omówiono tzw. menadżery bibliografii jako narzędzia zarządzania informacją oraz wybrane aplikacje mobilne jako narzędzia zarządzania informacją indywidualną.

W grupie *Zagadnienia szczegółowe* przedstawiono zarządzanie informacją w różnych dziedzinach, w: komunikacji naukowej, informacji bibliometrycznej, archiwizacji danych, warunkach wiedzy niedoskonałej, Internecie, systemach zarządzania treścią, systemach bibliotecznych oraz zarządzanie informacją o polskich czasopismach w otwartym dostępie i o polskich bibliotekach cyfrowych.

Uwzględniono również efektywność indywidualnego zarządzania informacją z perspektywy zachowań informacyjnych człowieka, rolę percepcji wizualnej w zarządzaniu i projektowaniu struktur informacji oraz zarządzanie bezpieczeństwem informacji. Część tę kończy rozdział o zarządzaniu systemami organizacji wiedzy.

Jako że monografia jest opracowaniem zbiorowym, każdy z rozdziałów zaopatrzone jest we własną bibliografię i odautorskie słowa kluczowe, a całość uzupełnia indeks osobowy i przedmiotowy.

T. Książek (2019). *Bańka filtrująca i błąd konfirmacji w świadomości użytkowników Internetu*. Warszawa: Wydaw. Nauk. i Edukacyjne SBP, ss 83. Seria „Propozycje i Materiały” 101. ISBN 987-83-65741-36-3

W wielu dziedzinach wiedzy coraz szerzej znajdują zastosowanie technologie informacyjne i komunikacyjne (ICT – ang. *Information and communication technologies*). Przetwarzanie, gromadzenie i przesyłanie informacji w formie elektronicznej czy poszerzanie oferty usług internetowych wiąże się dla internautów z doświadczaniem szeregu negatywnych zjawisk. Poza szumem informacyjnym i przeładowaniem informacją dostęp do wiarygodnej i obiektywnej informacji utrudnia istnienie bańki filtrującej i błędu konfirmacji mających istotny wpływ na proces zaspokajania potrzeb informacyjnych określonej grupy użytkowników.

W pracy przedstawiono próbę zbadania świadomości użytkowników sieci na temat bańki filtrującej i błędu konfirmacji. Poprzedza ją rozdział poświęcony rysowi historycznemu Internetu i etapom rozwoju globalnej sieci. Uwzględniono również specyfikę sytuacji w Polsce. Przedstawiono politykę prywatności wybranych usługodawców.

Wybrane zagrożenia korzystania z sieci wiążą się z niedostatecznym poziomem kompetencji ICT (poziomem oceny własnych umiejętności). Pomocą mogą być odpowiednio opracowane programy nauczania. W książce omówiono zakres przekazywanej wiedzy w ramach powszechnego systemu edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym, a także powstanie Europejskich Ram Kompetencji Cyfrowych.

W kolejnych rozdziałach przedstawiono założenia metodologiczne autorskich badań ankietowych (koncepcja projektu badawczego, określenie grupy badawczej, omówienie narzędzi badawczych, struktura badania ankietowego) oraz zaprezentowano wyniki badania.

Pracę uzupełniono bogatą bibliografią.

Publikacja została wyróżniona Nagrodą Młodych SBP im. Profesor Marii Dembowskiej.

M. Antczak, M. Kalińska-Kula (2019). *Biblioteczny marketing wewnętrzny w teorii i praktyce. Na przykładzie bibliotek województwa łódzkiego*. Łódź: Wydaw. Uniwersytetu Łódzkiego, ss.264. ISBN 987-83-8142-334-2

Wizerunek biblioteki we współczesnym świecie informacyjnym w dużym stopniu zależy od jej pracowników, ich zaangażowania, wiedzy, umiejętności i kreatywności. Stanowią oni tzw. rynek wewnętrzny biblioteki, którego dotyczą prawa marketingu wewnętrznego. „Myślą przewodnią marketingu wewnętrznego jest to, aby pracownicy byli świadomi celów firmy, jej misji i strategii, a ich wzajemna współpraca uwzględniała zasady właściwe dla marketingu zewnętrznego” (s. 7).

W monografii przedstawiono badania dotyczące marketingu wewnętrznego na przykładzie bibliotek województwa łódzkiego w aspekcie teoretycznym i praktycznym. W części teoretycznej posłużono się metodą krytycznej analizy literatury przedmiotu i odniesiono się do obowiązujących przepisów prawnych. Przedstawiono koncepcję marketingu wewnętrznego i jego adaptacji na gruncie bibliotecznym. Omówiono rolę bibliotek w społeczeństwie XXI w., uwzględniając również współczesne tendencje w zakresie nowoczesnego designu wybranych bibliotek.

Część praktyczną poświęcono prezentacji i omówieniu wyników badań własnych autorek dotyczących marketingu wewnętrznego przeprowadzonych od lipca do listopada 2016 r. Badaniem objęto 811 osób, wykorzystując metodę ankiety audytoryjnej.

Pracę uzupełnia obszerna bibliografia oraz Załącznik 1. *Baza bibliotek zatrudniających jednostki populacji badanej wytypowane do próby*; Załącznik 2. *Marketing biblioteczny (1991–2016)*. *Bibliografia polskich publikacji w porządku chronologicznym*; Załącznik 3. *Marketing biblioteczny: dane liczbowe dotyczące publikacji w latach 1991–2016*.

M. Wojciechowska, red. (2019). *Zarządzanie biblioteką*. Warszawa: Wydaw. Nauk. i Edukacyjne SBP, ss 683. Seria: „Nauka, Dydaktyka, Praktyka” 189. ISBN 978-83-65741-26-4

Praca zbiorowa – kompendium wiedzy na temat zagadnień dotyczących współczesnego zarządzania bibliotekami różnych typów zarówno z teoretycznego, jak i praktycznego punktu widzenia. Kompleksowe opracowanie o zarządzaniu bibliotekami podzielono na cztery części. Część I *Zarządzanie biblioteką – zagadnienia podstawowe*; Część II *Struktura i organizacja biblioteki*; Część III *Kierowanie personelem biblioteki*; Część IV *Biblioteka a środowisko zewnętrzne*.

W części pierwszej znalazły się zagadnienia podstawowe i wprowadzające dotyczące zarządzania biblioteką – znaczenie misji społecznej biblioteki, otoczenia biblioteki, kształtowania jej wizerunku, innowacyjności w bibliotekach, zasobów materialnych i niematerialnych biblioteki. W zakresie zasobów niektórzy teoretycy zarządzania wyodrębniają tzw. zasoby informacyjne, do których należą: sprawozdania z działalności, statystyki biblioteczne, analizy badań użytkowników, bibliotekarska literatura fachowa – drukowana i elektroniczna. W części tej znajduje się też rozdział poświęcony etyce bibliotekarskiej, etyce komputerowej i etyce informacyjnej. Przy definiowaniu etyki informacyjnej sięgnięto do kilkunastu źródeł.

W części drugiej omówiono strukturę i organizację biblioteki, w tym procesy, metody i narzędzia zarządzania stosowane w bibliotekach, kulturę organizacyjną w bibliotece, źródła finansowania bibliotek, a także omówiono systemy informatyczne wspomagające zarządzanie biblioteką.

Część trzecią poświęcono różnym aspektom zarządzania personelem biblioteki (polityka kadrowa, stosunki interpersonalne, zarządzanie jakością pracy, controlling w bibliotekach, stres i patologie w zawodzie bibliotekarza, nowe specjalności bibliotekarskie).

W ostatniej, czwartej, części przedstawiono teksty dotyczące środowiska zewnętrznego biblioteki, w tym: klientów bibliotek, marketing biblioteczny, promocję biblioteki, rolę stowarzyszeń bibliotekarskich w rozwoju bibliotek czy lobbing na rzecz bibliotek.

Teksty uzupełnia wykaz publikacji w języku polskim poświęconych zarządzaniu i organizacji bibliotek (w wyborze), noty biograficzne autorów, indeks osobowy oraz indeks przedmiotowy.

Nadestano: 16 października 2020.